

מקרא שכתבו תרגום.

מסכת סופרים פרק ראשון

(ו) אין כותבין לא עברית ולא ארמית ולא מדית ולא יונית. כתב בכל לשון בכל כתבים לא יקרא בו עד שתהא כתובה אשורית:

(ז) מעשה בה' זקנים שכתבו לתלמי המלך את התורה יונית והיה היום קשה לישראל כיום שנעשה העגל שלא היתה התורה יכולה להתרגם כל צרכה:

(ח) שוב מעשה בתלמי המלך שכנס ע"ב זקנים והושיבם בשבעים ושנים בתים ולא גלה להם על מה כנסם נכנס לכל אחד ואחד מהם אמר להם כתבו לי תורת משה רבכם. נתן המקום עצה בלב כל אחד ואחד והסכימה דעתן לדעת אחת וכתבו לו תורה בפני עצמה:

(ט) וי"ג דבר שינו בה. ואלו הן אלהים ברא בראשית (בראשית א) ויאמר אלהים אעשה אדם בצלם ובדמות (שם) ויכל בששי וישבות בשביעי (שם ב) זכר ונקבה בראו (שם ה) הבה ארדה ואבלה שם (שם יא) ותשחק בקרוביה לאמר (שם יח) כי באפם הרגו איש וברצונם עקרו אבוס (שם מט) ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על נושאי אדם (שמות ד) ומושב בני ישראל אשר ישבו בארץ מצרים ובארץ כנען שלשים שנה וארבע מאות שנה (שם יב) ואל זאטוטי בני ישראל לא שלח ידו (שם כד) לא חמד אחד מהם נשאתי (במדבר טז) את צעירת הרגלים (ויקרא יא דברים יד) אשר חלק ה' אלהיך אתם להאיר לכל העמים תחת כל השמים (דברים ד) אשר לא צויתי לעבדם (שם יז):

שו"ע אורח חיים סימן תקפ

(א) אלו הימים שאירעו בהם צרות לאבותינו וראוי להתענות בהם ואף על פי שמקצתן בראש חדש יש מי שאומר שיתענו בו (וטוב שלא להשלים בראש חדש):

(.) בכ"ח בכסליו שרף יהויקים המגילה שכתב ברוך מפי ירמיהו בשמונה בטבת נכתבה התורה יונית בימי תלמי המלך והיה חשך בעולם שלש' ימים בט' בו לא נודע איזו היא הצרה שאירע בו. בה' בשבט מתו הזקנים שהיו בימי יהושע. בכ"ג בו נתקבצו כל ישראל על שבט בנימין על ענין פלגש בגבעה. בז' באדר מת משה רבינו ע"ה. בט' בו נחלקו בית שמאי ובית הלל:

(11) סדור תפלה - נוסח ספרדי - סדר תפלת מנחה של שבת

בימי מתתיה בן יוחנן פהן גדול ששמונאי ובניו קשעמדה מלכות וזון הרשעה על עמך ישראל לשפחם תורתך ולהעבירם מחשי רצונה. ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם. רבת את ריכם. דנת את

דינם. נקמם את נקמתם. מסרת גבורים ביד חלשים. ורבים ביד מעטים. ורשעים ביד צדיקים. וטמאים ביד טהורים. ונזדים ביד עוסקי תורתך.

(1) ספר דברים פרק כז

והיה בערבכם את הדרך תקימו את האבנים האלה אשר אנכי מצוה אתכם היום בהר עיבל ושדף אותם בשד: (ה) ובנית שם מזבח לידך אלהיך מזבח אבנים לא תניף עליהם פרזל: (ו) אבנים שלמות תבנה את מזבח ידך אלהיך והעלית עליו עולת לידך אלהיך: (ז) ונבחת שלמים ואכלת שם ושמת לפני ידך אלהיך: (ח) וכתבת על האבנים את כל דברי התורה הזאת באר היטב.

רש"י על דברים פרק כז פסוק ח

(ח) באר היטב - בשבעים לשון:

(5) ילקוט שמעוני יהושע - פרק ג - רמז יד

יצד כתבו ישראל את התורה ר' יהודה אומר על גבי אבנים כתובה שנאמר וכתבת על האבנים את כל דברי תורה הזאת באר היטב ואח"כ סדום בסיד. אמר להם ר"ש לדברייך היאך למדו אוה"ע תורה. אמר לו בינה יתירה נתן בהם הקב"ה ושגרו נוטירין שלהם וקלפו את הסיד וכתבוה, ועל דבר זה נחתם גזר דינם לבאר שחת שהיה להם ללמוד ולא למדו.

הכתב והקבלה על דברים פרק כז פסוק ח

ה"נ כאן אין מן ההכרח לפרש את כל דברי התורה הזאת, מבראשית עד לעיני כ"י, כ"א מצות כלליות כפרשת שמע והיה אם שמוע וכדומה להן. ולכן אמרו (בסוטה) שכתבו עליהם את התורה בשבעים לשון לתועלות האומות שילמדוה (ע"ש ברש"י), ואין האומות מצווים על שמירת כל מצות התורה כדאמרינן תורה צוה לנו, לנו ולא לאוה"ע, אלא על כללית התורה מדבר והוא אחדות הבורא וכאמור.